

РЕШЕНИЕ

№ 8716

гр. София, 28.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 46 СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ

при участието на секретаря ЙОРДАНКА Г. ЦИКОВА
като разглежда докладваното от КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ Гражданско дело № 20221110109633 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на В. Г. Н., ЕГН ***, с настоящ адрес: АДРЕС срещу „ФИРМА” ЕАД, ЕИК *****, представлявано от ГБЙ, Т Р П и МШ, със седалище и адрес на управление: гр. , , с която се моли съда да осъди ответника да заплати на ищцата сумата от 18 000 лева, лева, представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие на клеветнически изявления на служители на телевизия БТВ в предаванията ВТВ Новините - централна емисия, 24.02.2017 г. (петък), 19:00 часа, Тази събота и неделя, 04.03.2017 г. (събота), 08:00 часа и Преди обед, 30.06.2017 г. (петък), 9:30 часа.**

1. Сочи се, че на 24.02.2017 г. (петък), 19:00 часа в ВТВ Новините - централна емисия още в началото на Централните новини водещият Ю К анонсира: „Фрапиращи разкрития около задържания за убийството в Борисовата градина Й М. Дълго време той е бил той е бил прикриван от съученици, близки и дори от директора на училището, където е учил“. Сочи се, че към 00:26 мин. се включва репортерът К Р: „Добър вечер. Съдът изчете днес всички доказателства, които са събрани по случая до сега. От тях става ясно, че във училището са знаели какво е направил Й М, но са мълчали. От страх. Става ясно още, че всички са разпознали Й М от видеокадри, които бяха разпространени от полицията. Също са мълчали. От страх. Става ясно, че децата са споделили със директорката как са разпознали Й М, но тя лично ги е посъветвала да мълчат. Става ясно също така, че директорката лично е посъветвала Й М да си намери бележка, че на 02.06.2015 г. не е бил на училище.“ ... 3:45 мин: „И нещо, което вълнува всички - директорката на училището според това, което успях да науча, може да бъде подвеждана под съдебна отговорност за укриване, за укривателство, както е написано във закона. Това обаче е възможно да се случи само ако се съберат безспорни доказателства за това.“

Твърди се, че съгласно чл. 198 ал. 1 от НПК материалите по разследването не могат да се разгласяват без разрешение на прокурора, като това е сторено от водещия и репортера на „БТВ“, а изнесените твърдения са неверни. Твърди се, че никой в училището не е мълчал по повод убийството в Борисовата градина, нито е принуждаван да мълчи за евентуална съпричастност на Й М към случая. Твърди се, че твърденията за извършено лично укривателство по адрес на ищцата представляват клевета- публично приписване не престъпление, което ищцата не е извършила. Ищцата поддържа, че в качеството си на

директор на „Езиков свят“ е оказвала пълно съдействие на органите на МВР и Регионалния инспекторат по образованието, като от училището веднага са предоставили на компетентните органи дневниците, справки за отсъствия, както и всички останали документи, касаещи Й М и другите ни ученици. Разпространената от МВР снимка на предполагаемия извършител на престъплението (тъй наречения от медиите „Бягаш човек“) била разлепена на видно място в коридорите на училището и стояла там в продължение на месеци. Всеки, който евентуално би разпознал на снимката Й М е имал пълната възможност да го съобщи където и когато намери за добре.

2. Сочи се, че на 04.03.2017 г. (събота), 08:00 часа в предаването „Тази събота и неделя“, излъчено по БТВ, гост на водещата М В е ст. комисар ММ тогава Директор на СДВР. Твърди се че в 0:32 мин водещата заявява: *„Миналата седмица стана ясно, че задържаното 19-годишно момче е било разпознато на записите от охранителните камери и то още тогава в седмиците след убийството, но директорката на училището в което е учил обвиняемият е замълчала, възпряла е и съучениците му да кажат на полицията, че са го разпознали., а в 2:23 мин: „Междувременно стана ясно, че директорката на училището, в което 17-годишния тогава Й е учел също е знаела.“*

Твърди се, че това изявление описва ищцата като съучастник на извършител на тежко престъпление и педагог, който е принуждавал своите ученици да мълчат пред полицията и да лъжат.

Твърди се, че в 11.16 мин водещата задава въпрос на М М: *„Мълчанието обаче на директорката в училището, в което в учил Й М, мълчанието на неговите съученици и преподаватели, които са го разпознали от видеозаписите, които вие сте им предоставили и сте помолили да съдействат на полицията. Тяхното мълчание озадачи всички нас, как си го обяснявате вие?“*

Поддържа се, че въпросът е тенденциозно и манипулативно зададен, доколкото подсказва и подвежда госта да даде отговор, доказващ тезата, че аз и учениците умишлено сме прикривали убиец. Сочи се, че в отговора на М обаче не се потвърждава тезата на водещата, а „благодари“ и хвали „смелостта на съучениците“, които още в първия момент, в който са се усъмнили в самоличността на човека от видеозаписа са предприели определени действия. Сочи се, че това изказване на М води до извода, че никой не е принуждавал децата да мълчат и те веднага са дали информацията, която са имали на компетентните органи.

3. Твърди се, че на 30.06.2017 г. (петък), 9:30 часа в предаването Преди обед водещият А К заявил в 0:19:17 мин: *„Помните ли преди време това момче, дето заколи, уби едно друго момче в Борисовата градина. Кое то го издирваха дълги години и го откриха после. Еми ти питаиш за докторите, които са написали съдебната експертиза. Ами тогава директорката на убиеца го беше прикрила. Тя беше застанала на негова страна да измисля алиби. Значи нали разбирате как за убийство става въпрос, не за шамар.“*

Твърди се, че това изявление петни името на ищцата на педагог и човек, а в юридически смисъл съставлява клевета- приписване на престъпление от общ характер - лично укривателство.

Твърди се, че описаните деяния представляват тенденциозно оклеветяване в ефира на частната телевизия „БТВ“. Поддържа се, че към момента на предаванията ищцата е казала пред компетентните органи всичко, което знае по случая и не било в интерес на никой да се правят медийни изяви. Твърди се, че тя не е прикривала евентуалния извършител на престъплението, нито е съдействала по някакъв друг начин да се избегне наказателно преследване. Сочи се, че тя е оказала пълно съдействие на органите на МВР и Регионалния инспекторат, а всеки учител или ученик, който евентуално би разпознал на снимката Й М е имал пълната възможност да го съобщи където намери за добре.

Твърди се, че на 02.06.2015 г. в Борисовата градина, близо до метростанция „Юнак“ е убит 15-годишният Г И, а на 23.02.2017 г. органите на полицията задържали Й И М/през 2015 г. ученик в 11-ти клас в управляваното от ищцата училище/ и му повдигнали обвинение за умишлено причиняване на смъртта на Г И. Твърди се, че след ареста на Й М на 23.02.2017 г. се започнала медийна атака срещу ищцата, срещу колегите й педагози и срещу учениците от „Езиков свят“ за това, че те са знаели много добре, че извършител на тежкото престъпление е Й М, но са го прикривали. Поддържа се, че репортерски автомобили на

„БТВ“, и другите големи медии дежуряли денонощно пред дома и работното място на ищцата. Репортери тропали по входната врата на жилището ѝ и влизали с камери в класните стаи и коридорите на „Езиков свят“, нарушавайки учебния процес.

Твърди се, че след разпространена на 27.02.2017 г. от ищцата чрез БТА декларация говорителят на Главния прокурор Р А както и М М (тогава Директор на СДВР) публично заявили, че няма доказателства за виновно поведение на ищцата във връзка със случая.

Твърди се, че срещу ищцата няма повдигано обвинение, нито се е водело наказателно производство за евентуална съпричастност към престъпното деяние от 02.06.2015 г. □

Твърди се, че изявленията в трите предавания са накърнили публично честта и доброто име на ищцата като уважаван педагог, ръководител и човек. Твърди се, че тези изявления станали достояние на нейни близки и приятели, които я питали истина ли е това. Поддържа се, че ищцата лично гледала на живо процесиите предавания в ефира на „БТВ“, като изпитала силен стрес, огорчение и възмущение от това, което чула по неин адрес. Твърди се, че описаното се отразило изключително зле на здравословното състояние на ищцата- със седмици страдала от високо кръвно, главоболие, безсъние, получавала пристъпи на болка в областта на гърба и гърдите, които са характерни за прединфарктно състояние, вдигнало се нивото на кръвната ѝ захар, наложило се да потърси лекарска помощ.

Твърди се, че са налице всички елементи на фактическия състав на непозволеното увреждане.

Претендират се разноски.

Препис от исковата молба е връчен на ответника и в срока по чл. 131 ГПК е депозиран отговор на исковата молба, с който искът се оспорва като неоснователен.

Оспорват се твърденията за изнесена тенденциозна/невярна/непроверена информация от медията. Сочи се, че репортера на БТВ К Р изрично се е позовала на официален източник, а именно изнесената от съда информация на проведеното съдебното заседание при гледането на мярката за неотклонение на Й М на 24.02.2017 г. от по пр.пр. 11434/2015 по описа на СГП от Софийският градски съд.

Твърди се, че превратно и изкривено се цитират изявленията на не само на служителите на БТВ, съдържащи се в предаванията, но и на излъчените интервюирани лица М М и Р А които имат съвсем различно съдържание от описаното в исковата молба.

Оспорва се да е имало „безпрецедентна медийна атака“ срещу директорката, не е имало денонощно дежурство пред дома или пред училището от страна на екипи на БТВ.

Твърди се, че след като от МВР съобщава на 23.02.2017 г., че има задържан за убийството на Г И и неговото име - Й М, в изпълнение на задълженията си като медия да информира обществото за всяка информация от обществен интерес, служителите на телевизията опитват да получат всички гледни точки, търсейки всички, които познават или са свързани с задържания, който в момента на деянието е ученик, като екипи на БТВ са посетили адресите, на които живее Й М, както и в училището, в което учи.

Поддържа се, че ищцата/директорка/ в посочените в исковата молба 3 репортажа, не е спомената с имената си, и е коментирана в новините, не като информация от източник на БТВ, а от официален такъв -Софийският градски съд. Сочи се, че при - при гледането на мярката за неотклонение на Й М на 24.02.2017 г. съдът е прочел събраните до момента доказателства и посочил, че от тях става ясно, че Й М е бил прикритан от свои близни и от директорката.

Твърди се, че изнесената от екипа на БТВ информация, освен на протокола от гледането на мярката за неотклонение на Й М на 24.02.2017 г. от Софийският градски съд, съответства на коментираните от съда доказателства и изводи в мотивите на Софийския градски съд към присъдата на Й М от 12.03.2021 г. по н.о.х.д. № 5288/2017 г. по описа на СГС, 20-ти състав, в които нееднократно се споменава директорката и са направени конкретни цитирания.

Твърди се, че обстоятелството, че се събират данни за повдигане на обвинение срещу лица от училището на М, вкл.и директорката, които са знаели за извършителството се посочва от говорителя на Главния прокурор Р А както и от М М в предаването с водещ М В,

посочено в пункт 2 от исковата молба.

Изложени са съображения, че при изготвяне на процесните предавания екипът на БТВ е направил всестранно и пълно проучване на случая, като е включил всички гледни точки, в това число е опитал да получи тази на Н., която не успял да намери, но е излъчена позицията на нейния съпруг като член на нейното семейство. Поддържа се, че свободата на словото, свободата да се разпространява информация без цензура е оправдано дотолкова, че да се гарантира демократичността на обществените процеси и възможността на гражданите за изграждане на мнение и позиция относно проблеми, касаещи обществен интерес и е задължение на всяка медия да отрази и проследи такъв чувствителен за обществото казус, още повече, предавайки официална информация на компетентните органи по него. Цитирана е практика на ЕСПЧ.

Сочи се, че липсата на елемент на непозволеното увреждане- вина в случая се доказва от истинността на изнесените твърдения, респективно от изнасянето им от официален източник /съда, по-късно потвърдени от органите на разследването и прокуратурата/.

Претендират се разноски.

Софийският районен съд, като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

По инициатива на ищцата е било образувано производство по обезпечение на доказателствата/ч.гр.д. №69758/2019 г. на CPC/, в което производство е представен диск „RECORDABLE DVD-R- 4.7 GB” с лого на Office 1 Superstore. Извършен е оглед, като съдът е констатирал, че на него са записани 4 файла с формат “mp4” с различна продължителност, заглавия и дати на кирилица, като заглавията съответстват на заглавията на линковете на представен и находящ се на л. 17 от ч.гр.д. №69758/2019 г. на CPC списък с линкове , публично достъпни в интернет.

По настоящото производство е назначена съдебно-техническа експертиза, която е депозирала заключение, неоспорено от страните и кредитирано от съда като компетентно изготвено. Вещото лице се е запознал с компактдиск (DVD-R, 4.7 GB) с цветно лого на „Office 1 Superstore“ в бял плик на лист 18 от приложеното гр. дело № 69758 от 2019 г. на 161-ви състав на CPC. Вещото лице е възпроизвел на хартиен носител цялото съдържание на предаванията БТВ Новините - централна емисия, 24.02.2017 г. (петък), 19:00 часа, Тази събота и неделя, 04.03.2017 г. (събота), 08:00 часа, Преди обед, 30.06.2017 г. (петък), 9:30 часа. Вещото лице е посочил, че Видеофайлът „Преди обед - 30 06 2017 г - bTV Plus.mp4“, който би трябвало да представлява запис на предаването „Преди обед“, излъчено на 30.06.2017 г. (петък) след 09:30 часа, всъщност представлява 20-секундна реклама на мебелен магазин ИКЕА. Вещото лице допълнително е проверил в посочения в исковата молба линк (<https://btvplus.bg/produkt/predavaniya/5657>) за наличието на предаването „Преди обед“, излъчено на 30.06.2017 г. (петък) в 9:30 часа по телевизия БТВ. На посетения линк е намерено видео, съдържащо цялото описано предаване. Съдържанието на видеото в частта от 15:05 до 21:48 и съдържаща репликите, посочени в исковата молба, е описано на страници от 13 до 17 от експертизата.

Страните не спорят, че действително предаванията, чието съдържание вещото лице е снело на хартия са били излъчени по телевизия БТВ, както и, че направените изявления, в т.ч. и на служители на телевизията / Ю К, К Р, М В и А К/ са идентични с описаното от вещото лице съдържание.

Установява се че, в предаването „БТВ Новините - централна емисия“ на 24.02.2017 г. (петък) от 19:00 часа от служители на ответното дружество са направени следните изявления:

- „Ю К: Дълго време той бил прикриван от съученици, близки и дори от директора на училището, където е учил. Днес Софийският градски съд остави в ареста младежа, обвиняем за убийството на 15-годишния Г. Подробности от К Р. Здравей.“

- „К Р: Добър вечер. Съдът изчете днес всички доказателства, които са събрани по случая досега. От тях става ясно, че в училището са знаели какво е направил Й М, но са мълчали. От страх. Става ясно още, че всички са разпознали Й М от видео кадрите, които бяха разпространени от полицията. Също са мълчали. От страх. **Става ясно, че децата са споделили с директорката как са разпознали Й М, но тя лично ги е посъветвала да мълчат. Става ясно също така, че директорката лично е посъветвала Й М да си намери бележка, че на втори юни 2015 година не е бил на училище.** Става ясно, че една от съученичките на Й М не издържа най-накрая на напрежението и така информацията за това какво е направил Й М стига до полицията. Става ясно, че той е предаден и от брат си М, който дава също своите показания в полицията. Вижте още как е събирала полицията своите доказателства в продължение на година и осем месеца.“

- „К Р: Днес в съдебната зала събраните досега доказателства бяха оспорени единствено от двамата адвокати на Й М. **И нещо, което вълнува всички, директорката на училището според това, което успях да науча, може да бъде подведена под съдебна отговорност за укриване, за укривателство, както е написано в закона. Това обаче е възможно да се случи, само ако се съберат безспорни доказателства за това.**“

Установява се че, в предаването „Тази събота и неделя“, 04.03.2017 г. (събота), от 08:00 часа служител на ответното дружество е направил следните изявления:

- „М В: Добре дошли и се извинявам, че като открих предаването ви обявих като главен секретар на МВР, който не се е напал достатъчно, като мен, явно прави такива грешки. Но той не е на поста си главният секретар. Няколко са темите за обсъждане със старши комисар М М. Първата — развоят по случая с убийството от преди година и половина на 15-годишния Г И в Борисовата градина. **Миналата седмица стана ясно, че задържаното 19-годишно момче е било разпознато на записите от охранителните камери и то още тогава, в седмиците след убийството. Но директорката на училището, в което е учил обвиняемият, е замълчала, възпряла е и съучениците му да кажат на полицията, че са го разпознали.** Припомняме фактите от хода на разследването и след това си говорим.“

- „Репортерка: **Междувременно стана ясно, че директорката на училището, в което 17-годишният тогава Й е учил, също е знаела.** Приятелите на Г днес не могат да си представят какво се е въртало в главите на съученици на Й, които са го разпознали по кадрите веднага след инцидента и са мълчали година и половина.“

- „М В: Лицето за момента обаче се възползва от правото си на мълчание. **Мълчанието обаче на директорката на училището, в което е учил Й М, мълчанието на неговите съученици и преподаватели, които са го разпознали от видео записите, които вие сте им предоставили и сте помолили да съдействате, да съдействат на полицията.** Тяхното мълчание озадачи всички нас. Как си го обяснявате вие? “

Установява се че, в предаването „Преди обед“ на 30.06.2017 г. (петък) от 9:30 часа служител на ответното дружество е направил следните изявления:

- „А К: **Ами тогава директорката на това мом, на убиеца го беше прикрила. Тя беше застанала на негова страна, да измисля алиби, значи, нали разбирате как, за убийство става дума, не за шамар.** Значи просто всичко е възможно да се случи.“

Изискани и приложени по делото са официални преписи от протокола от проведеното на 24.02.2017 г. съдебно заседание по н.ч.д. №846/2017 г. на СГС /производство по чл. 64, ал.1 НПК - първоначално вземане на мярка за неотклонение на Й И М/, от протокола от проведеното на 02.03.2017 г. съдебно заседание по в.н.ч.д. №214/2017 г. на САС/ производство по чл. 64, ал.6 НПК – въззивен контрол върху първоначално вземане на мярка за неотклонение на Й И М/, мотивите към присъдата и особеното мнение към същата по н.о.х.д. №5288/2017 г. на СГС.

В съдебното заседание по н.ч.д. №846/2017 г. по взимане на първоначална мярка за неотклонение на Й М Софийският градски съд е изложил мотиви, част от които са: „От показанията на свидетелите - съученици, както и от показанията на свидетелите - преподаватели на обвиняемия, се установява още, че **непосредствено след инкриминираната дата, така и в продължение на месеци, обхващащи и следващата учебна година, многократно съучениците по между си и заедно с техни преподаватели, включително и директора на училището, са обсъждали техните наблюдения и впечатления, включително и са заявявали, че са разпознали обвиняемия като лицето, разпространено в кадрите на охранителните камери. Никой от преподавателите и директора на училището не обяснява в показанията си защо не са сигнализирали съответните органи въпреки, че непосредствено след извършване на деянието във всички училища са били разпространени снимки, а съучениците на обвиняемия заявяват, че са се страхували да подадат такава информация до съответните органи.**

От гласните доказателства на учениците и на някои от преподавателите на обвиняемия, се установява, че на тази дата той не е бил на училище в часовете, проведени до обяд. От техните показания, както и от показанията на учителите и на администрацията на училището, в което е учел обвиняемия, се установява още, че **не е имало практика да се отразяват отсъствията на учениците, а също така, че не е имало и практика да се изискват извинителни бележки. Въпреки това, една свидетелка - преподавател на обвиняемия, в показанията си съобщава, че по време на провеждан учебен час, без да може, поради липса на спомени, да уточни деня и часа, директорът на училището е влязъл в класната стая, обърнал се към обвиняемия и му е казал, че за 02.06.2015 г. трябва да представи извинителна бележка.“**

Разпитана по делото е В Г Д Тя сочи, че към месец февруари 2017 г. е работила като заместник-директор на Частна езикова гимназия „Езиков свят“, на което училище ищцата е собственик и директор. Тя разказва, че е запозната с убийството през 2015 г. в Борисовата градина. Сочи, че тогава в училището дошли указания от СДВР и Регионалния инспекторат по образование и вследствие на тези указания тя разлепила из училището мъглява снимка на бягащ човек, а след като японска фирма извършила корекции по снимката била дадена и ясна снимка, която свидетелката лично залепила на входа на училището. Разказва, че от полицията бил изискан дневника на класа за да видят присъствието на обвиняемия в часовете, както и неговото развитие и оценки. Свидетелката твърди, че нито тя, нито класните ръководители, нито директорката е водила разговор с учениците дали разпознават бягащото лице на разлепената снимка. Сочи, че не е имало забрана от страна на директора, учениците да дават сведения на разследването, във връзка със случая за убийството в Борисовата градина. Разказва, че след като Й М бил задържан в училището настанала суматоха, напрежение, хаос и въпреки че имало охрана на входа, дошли представители на различни телевизии, като най-напористи били на „БТВ“. Снимали учители, ученици, репортерката К Р влязла в училището без да поиска разрешение от директора. Свидетелката разказва, че е гледала по БТВ след задържането на Й М материали с участието на К Р, Ю К, М В и А К, в които ищцата била упреквана и оплювана, в качеството си на директор на училището, че е прикривала случая/убийството в Борисовата градина/ и е въздействала върху учениците. Свидетелката определя ищцата като много чувствителен, точен и коректен човек, бивш началник на регионалния инспекторат по образование. Сочи, че ищцата има исхемична болест на сърцето и материалите ѝ се отразили много зле, споделила е, че се чувства омерзена, от това което се поднася по медиите и пресата. Свидетелката сочи, че след материалите на БТВ не е имало промяна в поведението на ищцата, освен че е станала още по-съпричастна към учениците и нейните колеги, но станело ли дума за случая ѝ ставало неприятно и отново го съпреживявала.

Разпитана по делото е и К Ц Р- репортер в ответното дружество. Тя сочи, че отразява съдебни, криминални и правни въпроси, като е отразявала делото на Й М от първия ден,

направила е филм от тридесет минути в рубриката „БТВ репортерите“ и продължава да следи и отразява случая и към настоящия момент. Свидетелката сочи, че е присъствала на всички съдебни заседания касаещи мярката за неотклонение на Й М, в т.ч. и на 24.02.2017 г. – първоначалното вземане на мярка за неотклонение. Тогава тя е направила репортаж като твърди, че е обявила на зрителите всичко, изложено от страните и от съда. Разказва, че заседанието е било публично, тя както и други журналисти са присъствали когато съдът е обявил мотивите за вземане на мярката за неотклонение и това е било оповестено в репортажа. Свидетелката разказва, че добрата журналистическа практика изисква проверката на информацията да е от поне 2-3 източника, като при съдебните си репортажи тя прави това търсейки мнение и информация от съдии, прокурори и адвокати. Тя разказва, че след като съучениците на Й М са разпитвани по наказателното дело пред съда тя и други нейни колеги са излизали пред съдебната зала и са взимали интервюта от тях, а тя е разполагала и с разпити на свидетели от досъдебното производство, които били разпространени от прокуратурата. Свидетелката разказва, че лично е ходила в училище „Езиков свят“, както и на домашния адрес на ищцата, за да вземе интервю.

При така установената фактическа обстановка се налагат следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл. 49 ЗЗД възложителят на някаква работа отговаря за вредите, причинени от изпълнителя при или по повод изпълнението на тази работа. Отговорността по чл. 49 ЗЗД е акцесорна и има т. нар. обезпечително-гаранционна функция, тъй като тя е отговорност за чужди противоправни и виновни действия и бездействия - настъпва в резултат на виновно причинени вреди от страна на натовареното лице при или по повод изпълнението на възложената му работа. Кумулативните предпоставки, за да се породи тази отговорност, са следните: вреди, причинени на пострадалия от лице, на което отговорният по чл. 49 ЗЗД, е възложил някаква работа, които вреди да са причинени при или по повод на изпълнението ѝ и по вина на изпълнителя, при наличието на причинна връзка между тях.

Съгласно константната съдебна практика отговорност за непозволено увреждане по чл.45 ЗЗД може да се ангажира за вреди, причинени от обидни изявления, както и от изявления, съдържащи твърдения за неверни факти, които накърняват личните права и интереси на ищеца. В нормата на чл.39, ал.1 от Конституцията на Република България е прокламирано основното право на гражданите да изразяват мнение и да го разпространяват чрез слово – писмено или устно, чрез звук, изображение или по друг начин. Тази свобода на изразяване на мнение обаче не е абсолютна, а се разпростира до пределите, установени в ал.2 на същата разпоредба, според която това право не може да се използва за накърняване на правата и доброто име на друго лице. Такава възможност не е установена и с прокламираната в чл.40, ал.1 от Конституцията свобода на печата и другите средства за масова информация, както и свързаното с нея право по чл.41, ал.1 от Конституцията, касаещо гарантираната от законодателя възможност всеки да търси, получава и да разпространява информация, чието осъществяване, предвид установеното в изречение второ от тази норма изискване, също не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани. Посочената правна уредба дава общия критерий, въз основа на който въпросът за баланса на гарантираните основни права и свободи на гражданите се разрешава във всеки конкретен случай при съобразяване на конкретните обстоятелства, свързани с него. От изложеното следва, че когато не се касае за превратно упражняване на правото по чл.39, ал.1 от Конституцията и свободата на словото не е използвана, за да се увреди доброто име на друго лице, твърдения и оценки могат да се разпространяват свободно. Свободата на словото, прокламирана в чл.39 и сл. от Конституцията на Република България, се разпростира до пределите, до които засяга други конституционни ценности, каквито са доброто име и правата на гражданите.

В практиката на ВКС се приема, че неимуществените вреди, кумулирани от няколко

последователни противоправни деяния, които са свързани обективно помежду си и са осъществени в непродължителен период от време, подлежат на глобално обезщетяване, като ищецът не е длъжен да разграничи какво обезщетение претендира за вредите, причинени с всяко едно от деянията. Такова разграничаване в повечето хипотези е и практически невъзможно да бъде извършено, тъй като всяко от деянията само по себе си може да не е от естество да предизвика сериозни негативни последици, но кумулираният ефект от тях да има много по-голямо отражение в психо-емоционалната сфера на пострадалото лице. Ищецът може да поясни в исковата си молба как оценява вредите от всяко от деянията, но това не е условие за нейната редовност. Дори да не е направил такова разграничение, когато съдът установи наличие на обективна връзка между деянията и общо причиняване на неимуществени вреди, той дължи определяне на глобално обезщетение при отчитане на кумулирания ефект от всички деяния (Решение по гр. д. № 4172/2017 г., IV г.о., Решение. по гр. д. № 1740/2011 г., III г. о., Решение. по гр. д. № 7040/2014 г., III г. о., Решение. по гр. д. № 7046/14 г. на IV г. о.).

На проверка за истинност подлежат фактическите твърдения, като те могат да ангажират отговорността на ответника само ако позорят адресата и са неверни. Оценките /мненията/ не подлежат на проверка за вярност, тъй като те не представляват конкретни факти от обективната действителност. Те могат да ангажират отговорността на ответника само ако представляват обида /в посочения смисъл – решение № 85 от 23.03.2012 г. по гр.д. № 1486/2011 г. на ВКС, IV ГО; решение № 86 от 29.01.2010 г. по гр.д. № 92/2009 г. на ВКС, II ГО; решение № 62 от 06.03.2012 г. по гр.д. № 1376/2011 г. на ВКС, IV ГО, постановени по реда на чл.290 ГПК/.

Не е противоправно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице, когато името му се коментира или се предполага във връзка обществен въпрос, свързан с негово занятие /в този смисъл решение по гр. д. № 1438/2009 г. на ВКС, III г. о., постановено по чл. 290 ГПК/, както и не може да се носи отговорност за верни фактически твърдения, макар да позорят адресата на публикация, при положение че авторът е положил дължимата грижа преди публикуването на статия да провери достоверността им /в този смисъл е напр. решение № 62/06.03.2012 г. по гр. д. № 1376/2011 г. на ВКС, IV г.о./.

След изясняването на тези теоретични постановки съдът намира предявения иск за неоснователен.

Първата група деяния, предмет на исковата претенция представляват изявления, сторени в централната новинарска емисия на телевизията на 27.02.2017 г. На тази дата в СГС в публично съдебно заседание се е гледало производството по първоначално вземане на мярка за неотклонение на Й М по обвинението му в убийството на Г И. Следва изрично да бъде посочен, че заседанието по мярката за неотклонение на 27.02.2017 г. е преди промените в НПК, в сила от 05.11.2017 г., в които е затвърдена практиката на ЕСПЧ, че в производствата по чл. 64 и 65 НПК съдът не влиза в дълбочина при анализа на доказателствата, а доказателствения анализ е такъв „на пръв поглед“ или от „птичи поглед“, като доказателствения стандарт е по-нисък от този, който се изисква при постановяване на присъда. В процесният случай СГС изрично се е позовал на показания на разпитани съученици на Й М и на преподаватели в училището на ищцата, и е приел за установено, че съучениците по между си и заедно с техни преподаватели, включително и с директора на училището, са обсъждали техните наблюдения и впечатления, включително и са заявявали, че са разпознали обвиняемия като лицето, разпространено в кадрите на охранителните камери. Съдът е посочил, че преподавателите и директора на училището не са обяснили защо не са сигнализирали своевременно разследващите органи, а учениците са заявили, че не са сторили това от страх. Допълнително съдът, разглеждащ мярката за неотклонение на Й М е приел за установено от разпит на преподавател от училището, че директорът на

училището е влязъл в класната стая, обърнал се към обвиняемия и му е казал, че за 02.06.2015 г. /датата на убийството/ трябва да представи извинителна бележка.

Съдът намира, че в случая изявленията на К Р и Ю К представляват добросъвестно направен преразказ на мотивите на съда, разглеждал мярката за неотклонение на Й М, в частта в която са анализирани събрани към момента на гледане на мярката доказателства по досъдебното производство. Позоваването на съда на гласни доказателства на ученици в училището и преподаватели в същото е намерило отражение и в репортажа.

Настоящият съдебен състав не е обвързан нито от мотивите на съда, разглеждал мярката за неотклонение, нито от мотивите на съда, разгледал наказателното производство за убийството на Г И, доколкото правилото на чл. 300 ГПК обвързва гражданския съд само при наличие на влязла в сила присъда, а такава липсва към настоящия момент и то само относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца, а не и касателно събраните в наказателното производство доказателства и тяхната оценка. Не така е обаче при отразяването на обществено значимо събитие/ убийство- рядко извършвано престъпление в България/ и то чрез позоваването на акт на съда, макар и определение по вземане на мярка за неотклонение.

Константно в практиката на ВКС се поддържа, че когато журналист разпространява негативни и опозоряващи другог факти, границите на свободно изразяване и свобода на печата следва да се считат спазени, когато истинността на сведенията е добросъвестно проверена. Обичайно се приема, че проверката изисква информацията да е потвърдена от поне два независими източника. Според практиката на ЕСПЧ, когато способът за набиране на сведенията е бил доказан по делото с достатъчна конкретика, макар и без персонализиране на източника, но с обособяване на конкретен кръг от лица, група, общност или принадлежност, стандартът за добросъвестна журналистическа практика следва да се счита за постигнат. Да се приеме обратното, би означавало да се поставят граници, несъвместими с правото на свободно разпространяване на мнения и негативна информация за определена (публична) личност, когато тази информация служи на интереса на обществото. Правното значение на добросъвестната проверка се проявява тогава, когато въпреки извършването ѝ, фактите се окажат неверни. В този случай, ако проверката действително е добросъвестна (например – основава се на официални източници, като прессъобщения на МВР, прокуратура, министерство и др.) вината се изключва и журналистът не отговаря за вредите, причинени от противоправното му поведение (Решение. по гр. д. № 449/2012 г., III г. о., Решение. по гр. д. № 1486/2011 г., IV г. о., Решение. по гр. д. № 6009/2007 г., III г. о, Решение. по гр. д. № 7040/2014 г., III г. о.).

Ето защо съдът намира, че в случая доколкото източника на информация на репортажа е съдебен акт- официален източник, журналистът, съответно работодателя му не може да отговаря за вреди. Не може да бъде споделена тезата, че за разгласени материали от досъдебно производство без съгласие на наблюдаващия прокурор, доколкото в случая става въпрос за мотиви на съдебен акт, изложени в публично съдебно заседание в присъствие на представители на обществеността – меди.

В практиката на Европейския съд по правата на човека константно се приема за неправилно разбирането, че единственият начин да се подкрепи твърдението, че някой е извършил престъпление, е да се докаже, че той е осъден за него (Флукс срещу Молдова от 29.07.2008 г., решенията по делата Барил, Unabhängige Initiative Informationsvielfalt срещу Австрия от 2002 г., Шарсах и News Verlagsgesellschaft срещу Австрия от 2003 г., Карман срещу Русия от 14.12.2006 г. и др.). Изразена е позицията, че не е от съществено значение дали конкретното лице е получило осъдителна присъда от съда, за да изрази журналиста негативно мнение за него. Ето защо не може да се определи като противоправно поведение и направения извод въз основа на анализирани от съда доказателства, на репортера К Р, че директорката на училището, може да бъде подведена под съдебна отговорност за

укривателство, само ако се съберат безспорни доказателства за това.

Всичко казано по-горе касаещо наличието на официален източник на информация е релевантно и за направените на 04.03.2017 г. и 30.06.2017 г. изказвания съответно от М В и А К. Следва да бъде посочено, че журналистите са длъжни да действат добросъвестно, да предоставят проверена и точна информация, но свободата на словото по отношение на тях може да включва известна степен на преувеличение, представяне на шокиращи мнения, идеи и дори провокации (Решение от 07.12.1976 г. по дело *Handyside v. the United Kingdom*; Решение от 08.07.1986 г. по дело *Lingens v. Austria*; Решение от 27.06.2017 г. по дело *Satakunnan Markkinapörssi Oy и Satamedia Oy v. Finland*, № 931/13, § 165; Решение от 07.02.2012 г. по дело *Von Hannover v. Germany*, № 40660/08 и 60641/08). Ето защо според настоящия съдебен състав не може да се носи отговорност за изказа на двамата журналисти, представяйки отново същата официална информация, в рамките на воден от тях диалог с други събеседници в публицистично предаване по начин, който според ищцата по делото е неуместен.

В обобщение следва да се посочи, че рамките на свободите по чл.39-41 КРБ и чл.10, т.1 КЗПЧОС, се определят от възможността да бъдат засегнати и честта и достойнството на гражданите при намирането на баланс при конкуренцията между тези основни права. Когато пресата съобщава за извършено нарушение, тя по принцип изпълнява ролята си на „обществен страж“ и тогава защитимият публичен интерес е по-голям, отколкото когато се отразяват факти от личния живот на едно лице. Настоящият съдебен състав счита и, че в нито едно от трите изявления не е нарушен добрия журналистически стандарт, нито един път не е споменато името на ищцата, не е нарушена и журналистическата етика. Изнесената информация е подкрепена от официален източник и не прекрачена допустимата граница на чл.39, ал.2 КРБ.

Предявеният иск е неоснователен и на още едно самостоятелно основание. От събраните гласни доказателства не се установява характера и интензитета на страданията, респ. неудобствата, претърпени от ищцата от излъчените по телевизията материали. В тази връзка, свидетелските показания са оскъдни и не носят в нужната степен за целта на доказването информация. Свидетелката Дренчева дори споделя, че сред излъчването на материалите по БТВ не е имало промяна в поведението на ищцата. Наличието на здравословен проблем – исхемична болест на сърцето не може автоматично да се обвърже с излъчените материали, още повече, че видно от представеното от ищцата решение на ТЕЛК, този здравословен проблем е наличен още от 2005 г. Липсва причинно-следствената връзка, че именно в резултат на излъчените материали здравословното състояние на ищцата се е влошило.

На основание чл. 78, ал. 3 ответникът има право на разноски и такива следва да му бъдат присъдени за юрисконсултско възнаграждение, определено от съда в размер на 200 лева по реда на чл.78, ал.8 от ГПК, вр. с чл.37, ал.1 от ЗПрП вр. с чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащане на правната помощ/.

Водим от изложеното, на основание чл.235 и чл.236 от ГПК, Софийският районен съд

РЕШИ:

ОТВХЪРЛЯ иска с правно основание чл. 49 от ЗЗД на В. Г. Н. , ЕГН *****, с настоящ адрес: АДРЕС срещу „ФИРМА“ ЕАД, ЕИК *****, представлявано от ГБЙ, Т Р П и МШ, със седалище и адрес на управление: гр. , , за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 18 000 лева, лева, представляващи обезщетение за претърпени нематериални вреди вследствие на клеветнически изявления на служители на телевизия БТВ в предаванията БТВ Новините - централна емисия, 24.02.2017 г. (петък), 19:00 часа, Тази събота и неделя, 04.03.2017 г. (събота), 08:00 часа

и Преди обед, 30.06.2017 г. (петък), 9:30 часа.

ОСЪЖДА В. Г. Н., ЕГН ***, с настоящ адрес: АДРЕС на основание чл. 78, ал. 3 ГПК да заплати на „ФИРМА” ЕАД, ЕИК *****, представлявано от ГБЙ, Т Р П и МШ, със седалище и адрес на управление: гр. сумата от 200 лева- съдебно-деловодни разноски.**

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____